

ACTIE JONGERENROMANS (4)

Allemaal
willen we
de hemel

ELS BEERTEN

De Standaard selecteerde vijf van de beste jongerenromans. In de vrijdag- en de zaterdagkrant vindt u een kortingsbon voor het boek van de week. Wat vinden jongeren zelf van die romans? Deze week: **Maartje Jongbloet** over *Allemaal willen we de hemel*.

Waar gaat dit boek volgens jou over?

'Het speelt zich af tijdens de Tweede Wereldoorlog. Renée heeft iets met Ward, de beste vriend van haar broer Jef. Maar de oorlog gooit roet in het eten. Op school worden er jongens geroseld om tegen de Russen te gaan vechten aan het oostfront. Jef en Ward willen helden worden, maar Jef's vader wil niet dat hij vertrekt. Ward vertrekt wel, en maakt een helse oorlog mee. Thuis wordt hij als een verrader beschouwd, en zijn relatie met Renée loopt op de klippen. Het is een boek over hoe liefde en vriendschap te lijden hebben onder de oorlog, hoe ze eraan kapot gaan en hoe mensen daarmee moeten leren omgaan.'

Heb je het graag gelezen?

'Ja, heel graag. Het schrikte me eerst wat af omdat het zo dik is. Maar het is zo vlot geschreven dat je dat niet merkt. Het is een mooi verhaal waarin je helemaal kunt opgaan.'

Vind je het goed geschreven?

'Ja. Het is geschreven vanuit verschillende standpunten, waardoor de gebeurtenissen telkens vanuit verschillende invalshoeken worden belicht. In het begin is dat wel wat moeilijk, maar het went. Het geeft je ook meer inzicht in de personages. Uiteindelijk krijg je meer begrip voor Ward dan voor Jef. Zijn papa heeft zelfmoord gepleegd, en hij wil iets betekenen, niet opgeven, hij wil een held zijn. Jef wordt als een held bekeken, maar dan blijkt dat hij iets heeft gedaan wat echt niet kan. Er wordt ook heen en weer gesprongen in de tijd, van 1943 naar 1947 en weer terug. Daardoor vallen uiteindelijk alle puzzelstukjes in elkaar.'

Maartje Jongbloet: 'Dit is het beste bewijs dat dikke boeken niet perse saai hoeven te zijn.' © rr

'Het is een boek over hoe liefde en vriendschap te lijden hebben onder oorlog'

Wat zal je bijblijven over dit boek?

'Vooral het einde. Dat is heel onverwacht, dramatisch en emotioneel.'

Zou je het aanraden aan je vrienden?

'Ja. Het geeft een goed beeld van de keuzes die je moet maken in dergelijke omstandigheden. Het is geen typisch tienerboek waar je vanaf de eerste bladzijden al weet hoe het zal aflopen. Je moet er wel je gedachten bij houden en best in één keer doorlezen. Maar het is het beste bewijs dat dikke boeken niet per se saai hoeven te zijn.'

BIOGRAFIE INDRUKWEKKEND PORTRET VAN J.M. COETZEE

Luisteren naar de stilte tussen de woorden

Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee schermt zijn privéleven angstvallig af en is notoir moeilijk te interviewen. Maar aan zijn biograaf J.C. Kannemeyer verleende hij volop medewerking. Kannemeyers monumentale biografie gunt ons een blik in het hart van de schrijver en de mens Coetzee. **LUDO TEEUWEN**

De auteur: toonaangevend kenner van de Afrikaanse literatuur, overleed net na het voltooiën van dit boek.

Het boek: het leven van de belangrijkste Zuid-Afrikaanse schrijver van het moment.

ONS OORDEEL: een indrukwekkend portret van Coetzee als schrijver en als mens.

★★★★★

Tijdens de jaren 80 begon Coetzee te wielrennen. Hier rijdt hij de Argus Cycle Tour in Kaapstad.

© John Coetzee

J.M. Coetzee. Een schrijversleven is een ontmoeting van twee monumenten uit de Zuid-Afrikaanse literatuur. Auteur J.C. Kannemeyer is een autoriteit op het gebied van de Afrikaanse literatuur en wellicht een van de grootste biografen van het land. J.M. Coetzee is veruit de belangrijkste auteur van zijn generatie en een schrijver van wereldformaat. Kannemeyer schetst met deze biografie een indrukwekkend portret, niet alleen van Coetzee als schrijver, maar ook als mens.

Je kunt je afvragen waarom iemand zich buigt over het leven van een schrijver die nog actief is, en dus een biografie schrijft die per definitie 'onvolledig' is. Er zijn twee antwoorden op die vraag. De biograaf en zijn 'onderwerp' zijn allebei de zeventig voorbij en zitten in de eindfase van hun carrière. Kannemeyer heeft de publicatie van zijn boek trouwens niet meegemaakt. Kort na de voltooiing van het manuscript is hij overleden (2011). Het lijkt er dus op dat zijn boek een soort testament was, zijn laatste grote project waarmee hij zijn levenswerk – bijna uitsluitend aan de Afrikaanstalige literatuur gewijd – wilde afronden. Het tweede deel van het antwoord vinden we op het einde van de biografie, waar Kannemeyer vertelt dat Coetzee in 2007 te horen kreeg dat hij kanker heeft. In zijn recentste romans (*Langzame man* en *Zomertijd*) is de aftakeling trouwens erg tastbaar aanwezig. Hopelijk kan Coetzee dankzij de juiste medische verzorging nog jaren actief blijven, maar toch spreekt uit deze biografie het trieste gevoel dat een belangrijke periode in de Zuid-Afrikaanse literatuur stilaan wordt afgerond. Coetzee, die normaal heel erg gereserveerd is over zijn privéleven, heeft zich voor dit boek heel open en welwillend opgesteld. Via talrijke documenten,

brieven en interviews, zowel met Coetzee zelf als met mensen uit zijn omgeving, laat Kannemeyer ons diep in het hart van de auteur kijken. Dat is opmerkelijk en verrassend.

Academische industrie

Als biograaf werkt Kannemeyer vrij traditioneel. Het leven van Coetzee wordt chronologisch in kaart gebracht en de historische en persoonlijke feiten worden gelinkt aan de romans. Die aanpak staat diametraal tegenover wat Coetzee doorgaans zelf doet. Coetzee's romans zijn vaak 'deconstructies', en ze doen ons twifelen en nadenken over alles wat vanzelfsprekend lijkt. Ook in zijn meer autobiografische romans blijft er steeds een afstand tegenover het eigen zelf en primeert de afstandelijke, kritische reflectie. Wellicht is het precies vanwege die radicaal andere invalshoek dat de aanpak van Kannemeyer werkt. We respecteren de autoriteit van de biograaf. We geloven hem en gaan mee in een verhaal dat nooit verveelt. Opvallend is ook dat Kannemeyer relatief weinig verwijst naar de academische industrie die rond Coetzee is ontstaan. Op enkele uitzonderingen na wordt er nauwelijks geciteerd uit de psychoanalytische of poststructuralistische hocus pocus die

Uit deze biografie spreekt het trieste gevoel dat een belangrijke periode in de Zuid-Afrikaanse literatuur stilaan wordt afgerond